

запозиченнями, а також свідомого ставлення мовців до вибору лексичних засобів.

Література

1. Бондаренко Н. В. Іншомовні запозичення в сучасній українській мові: тенденції та перспективи розвитку // *Мовознавство*. 2021. № 3. С. 45–52.
2. Городенська К. Г. Сучасні мовні норми та їх трансформація в умовах запозичень // *Українська мова і література в школі*. 2023. № 4. С. 10–15.
3. Масенко Л. Т. Українська мова в умовах глобалізації // *Українська мова*. 2022. № 1. С. 5–17.
4. Стишов О. А. Новітні лексичні процеси в українській мові: англіцизми та їх адаптація // *Філологічні науки*. 2022. № 2. С. 30–38.
5. Український правопис / НАН України. Київ: Наукова думка, 2021.
6. Шевченко Л. І. Англіцизми в сучасній українській мові: функціонально-стилістичний аспект // *Лінгвістичні студії*. 2023. Вип. 45. С. 120–128.

Рускуліс Лілія – д-рка пед. н., професорка, в.о. завідувачки кафедри української мови, літератури та методики навчання Національного університету кораблебудування ім. адмірала Макарова.

Григоренко Аліна – студентка філологічного факультету Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, спеціальність А4 Середня освіта (Українська мова і література).

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З НАУКОВИМ ТЕКСТОМ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

У тезах розглянуто сутність наукового тексту як основної форми репрезентації результатів наукового дослідження. Проаналізовано його характерні ознаки, зокрема логічність, раціональність, обґрунтованість і використання спеціальної термінології. Визначено структуру наукового тексту, яка включає вступ, основну частину та висновки. Окреслено основні сфери застосування наукового тексту в освітній, науковій і професійній діяльності. Висвітлено значення наукового тексту як ефективного засобу передавання та систематизації наукової інформації.

Потреба максимально висвітлити наукову діяльність, розвиток суспільства в галузі науки, його прогресивні напрями спонукають науковців до розроблення єдиних вимог до наукового тексту, його кодифікації та вдосконалення. Науковий текст – спосіб репрезентації наукової інформації, результат наукового дослідження; продукт, практика письма, «тривалий індивідуальний досвід, процес написання, ... безпосередня робота пером на

папері або клавішами на клавіатурі» [4, с. 504]; «цілісний комунікативний блок, що має чітку, логічну структуру із внутрішньо завершеними частинами (розділами, підрозділами, пунктами, параграфами, абзацами), насиченими відповідною термінологією [5, с. 63]. Науковий текст написаний мовою тієї науки, яку він відображає. Цілком природним є те, що він може бути незрозумілий або не зовсім зрозумілий для непрофесіонала [2, с. 6].

Мистецтво наукового тексту полягає в тому, щоб не тільки рельєфно відобразити окремі його складові, а й інтегрувати їх у цілісність. Загальні вимоги до наукового тексту: чітка структура з поділом на розділи й параграфи, де кожен розділ є самостійним науковим дослідженням з певної складової загальної проблеми [1, с. 1].

У науковій літературі виокремлено основні особливості наукового тексту. Насамперед, слід зазначити, що науковий текст має раціональний характер, він складається із суджень, умовиводів, побудованих за правилами логіки науки й формальної логіки. Отже, важливою його особливістю є широке використання понятійного, категоріального апарату науки. На відміну від художнього тексту, він не базується на образі, не активізує почуттєвий світ його читача, а орієнтований на сферу раціонального мислення. На відміну від публіцистичного тексту, він не припускає спрощення й користується понятійним апаратом. Його призначення не в тому, щоб змусити повірити, а в тому, щоб довести, обґрунтувати, аргументувати істину [2, с. 6].

Структура наукового тексту охоплює вступну частину, в якій окреслено проблему, мету й завдання, гіпотези й методи дослідження. Дослідна описує дослідження та його результати. Висновкова регламентує висновки й рекомендації для проведення подальших наукових досліджень [1, с. 1].

У науковій літературі репрезентовано принципи укладання наукових текстів:

- змістовної насиченості – інноваційність запропонованої інформації, пізнавальна цінність її;
- професійне ядро – необхідність проаналізованої інформації для конкретної сфери діяльності;
- наукової інформативності – авторська концепція дослідження;
- новизни наукового тексту – наявність нових положень, які можна буде впровадити в практику;
- змістової завершеності – цілісність розкритих положень;
- проблемності – кодування проблемних питань;
- доступність фахівцеві тієї чи тієї галузі – легкість сприйняття інформації та розуміння її;
- інтертекстуальність – зв'язок наукового тексту з іншими видами текстів;
- декларативність тексту – чіткий порівняльний аналіз певного процесу або явища [3, с. 80].

Науковий текст використовується в різних сферах діяльності людини. Він є основою підготовки академічних робіт – від звичайного реферату до

кваліфікаційного дослідження роботи. Його особливості враховують у процесі публікації матеріалів у спеціалізованих виданнях і під час участі в наукових конференціях. Важливе значення він має й у процесі створення технічної документації та описів нових технологій. Крім того, науковий текст використовується під час підготовки навчальних посібників, методичних вказівок і підручників. Його застосовують і для написання експертних звітів й аналітичних довідок у діяльності великих компаній, а також під час складання патентів і патентних описів винаходів.

Отже, науковий текст є важливим засобом передавання наукової інформації та результатів досліджень, який характеризується логічністю, точністю, обґрунтованістю й орієнтацією на раціональне мислення. Його особливістю є використання спеціальної термінології, чіткої аргументації та структурованої побудови, що забезпечує послідовний виклад матеріалу. Він важливий у сфері освіти, науки й професійної діяльності, оскільки є основою для створення наукових праць, навчальних матеріалів і технічної документації. Водночас дотримання вимог до його оформлення та змісту сприяє точному й ефективному передаванню знань, їх систематизації й подальшому розвитку науки.

Література

1. Загальні вимоги до наукового тексту: навч. матеріал. URL: https://learn.ztu.edu.ua/pluginfile.php/392935/mod_resource/content.
2. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація: навч. посіб. Київ, 2008. С. 185.
3. Рускуліс Л. В. Академічна доброчесність: навч.-метод. посіб. Миколаїв: СПД Румянцева Г. В., 2022. 180 с.
4. Сазанович Л. В. Формування навичок академічного письма на заняттях з англійської мови в медичному ВНЗ. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2014. Вип. 34. С. 509. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2014_34_72.
5. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посіб. К.: ВЦ «Академія», 2010. 216 с. (Серія «Альма-матер»).